

Lyndeforholdet mere og mere emanciperer sig fra Familieforholdet. Ministeriet har derfor fundet, at det vilde være rigtigst at blive staaende ved, hvad der nu erkjendes for at være Ret, hvormod man ikke har anset det for tilstedeligt at gaa videre.

Spø: dernæst det andet af mig fremhævede Hensyn angaar, nemlig ved en Forandring af Forsørgelsesstedet at søge at tilveiebringe en ligeligere Fordeling af Byrden, da har Regeringen kunnet slutte sig til Kommissionens Forslag, der gaar ud paa i Stedet for at fastholde Opholdskommunen at vælge Fødestedet, og man har ikke blot gjort dette af Hensyn til den af mig antydede ligeligere Fordeling, men ogsaa af rent praktiske Hensyn, idet det nemlig tør forventes, at man ved denne Bestemmelse vil have luffet Døren for de meget lidt hyggelige Tvistigheder og Manøvrer, der, skjøndt de ikke ere lovlige, jevnlige finde Sted imellem Kommunerne, naar Tølen er om Fattigforsørgelse, og som vel at mærke, ikke blot gaa ud over Kommunen, men ogsaa meget jevnlige over den Trængende selv, hvilket ikke bør ske. Trods disse Fordele ved at vælge Fødestedet lader det sig imidlertid ikke benegte, at man risikerer, at ogsaa en saadan Bestemmelse kan træde de Fattige imøde med ubillig Haardhed, idet det nemlig kan stille sig saaledes, at de kunne blive tvungne til, naar de trænge til Understøttelse, at maatte forlade en Kommune, hvor de i en meget lang Række af Aar have virket og boet, for at henvises til Fødestokommunen, hvor de maatte ikke have været siden deres Barndom, en Ubillighed, som Kommissionen selv har seet og søgt at afværge eller i alt Fald formilde ved den Bestemmelse, at, naar en Trængende har naaet en Alder af 60 Aar og opholdt sig i Kommunen i 5 Aar, da skulde Opholdskommunen træde i Stedet for Fødestedet. Jeg maa fuldstændig samstemme med Kommissionen i dette Billigheds-hensyn, men jeg tror ikke, at man her er gaaet vidt nok; det er forekommet Regeringen, at Billighed taler tilstræffelig høit for, at, naar Vedkommende er 50 Aar og i 10 Aar har havt fast og frivillig Bølig paa eet Sted uden at have nydt Fattigunderstøttelse, man da ikke bør tvinge en saadan Mand ind i for ham aldeles nye Forhold, og hen paa et Sted, hvor han har opløst alle ældre Bøand.

Spø: endelig den tredje Retning angaar, som gaar ud paa at knytte et Korrektiv til den Trængendes ubetingede Ret til at kræve det Offentliges Forsørg, idet der maatte gives nogen Garanti for, at den ikke bliver krævet uden tvingende Nødvendighed, da kan man ikke andet end anerkjende den smukke Maade, hvorpaa Kommissionen havde søgt at løse denne Opgave, nemlig ved at forudsætte et ved Lov ordnet frivilligt Fattigvæsen, saaledes at der ved Optagelsen under det frivillige Fattigvæsen eller Hensivningen til det offentlige Fattigvæsen blev draget en Grænse imellem de værdige og uværdige Trængende; men desværre har

Regeringen ikke kunnet følge denne Vej, idet man ikke har troet paa Muligheden af tilstræffelige Kræfter til, at et frivilligt Fattigvæsen kunde træde i Live. Man har ikke desto mindre forsaauidt sluttet sig til Kommissionens Tanker, som man har givet Lovforslaget en saadan Redaktion, at denne Udskillelse, som Forslaget om et frivilligt Fattigvæsen tilsigtede, kan finde Sted igjennem selve det offentlige Fattigvæsen derved, at der er givet Kommunen en Bemyndigelse til efter Omstændighederne og navnlig paa saadanne Personer, som maatte findes at egne sig til en saadan Behandling, at anvende omtrent det samme Korrektiv, som man i Forslaget havde ment skulde finde Sted under det offentlige Fattigvæsen, ligesom man har optaget eller rettere sagt egentlig kun indskræpet det overordnede Tilsyn med disse Arbejdsanstalter, som er nødvendig for Tødens Gjennemførelse. Selvfølgelig har man dog ikke villet luffe Døren eller rejse nogen- somhelst Hindring for Udviklingen af et frivilligt Fattigvæsen, hvor Omstændighederne og de personlige Forhold gjorde et saadant muligt, og der er derfor ved Lovforslaget aabnet Udgang for Indenrigsministeren til i saa Tilfælde at kunne tilstaa det frivillige Fattigvæsen de Fordele, som Kommissionen havde foreslaaet ved Loven at henlægge til samme.

Jeg har med disse Bemærkninger tilladt mig at angive Hovedtrækkene i Kommissionens Forslag og Maaden, hvorpaa det Forslag, som jeg herved har den Ære at forelægge, har sluttet sig dertil. Med Hensyn til den øvrige Del af Lovforslagets Indhold har man saa at sige ubetinget kunnet tiltræde Kommissionens Forslag, der væsentlig gaar ud paa at samle og i en overfuelig Form fremskille de hidtil adspredte Bestemmelser af en mere administrativ Natur, som have været gjældende for Fattigvæsenets Beshyrelse. Jeg bemærker, at jeg ikke har et saa stort Antal Særtryk af Fattigkommissionens Betænkning til min Haandighed, som vilde være nødvendigt for at kunne omdele den til samtlige Thingenes Medlemmer; men idet jeg derfor maa bede Dem om at benytte Ministerialtidenden, hvori den findes indrykket, skal jeg blot bemærke, at der til Bureauet vil blive afgivet et saa stort Antal Exemplarer, som jeg kan staffe tilveie, til Afbenyttelse dels af de enkelte ærede Medlemmer, som særlig maatte interessere sig for disse Forhold, dels af det Udvalg, som ventelig vil blive nedsat til denne Sags Behandling.

Jeg gaar dernæst over til det andet Lovforslag, som er opført paa Dagsordenen, nemlig: „Forslag til Lov om Forandring i og Tillæg til Lov om Gaandværks- og Fabrikdrift m. M. af 29de December 1857.“ Ogsaa om dette Lovforslag har en Kommission, den saakaldte Rjbstads-kommission, været høit, af hvis Betænkning, der indkom i September Maaned forrige Aar, det Afsnit, der angaar Næringsvæsenet, er det,